

2018/035

ONTVANGEN 19 JUNI 2018

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
t.a.v. College van Bestuur
Postbus 5375
6802 EJ ARNHEM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum 14 JUNI 2018

Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo master Vaktherapie

Onze referentie
1372367

Uw brief van
16 april 2018

Uw referentie
UITCVB18/22594

Bijlagen
1

Geacht College,

Met uw brief van 16 april 2018, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 23 april 2018, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo masteropleiding Vaktherapie als bekostigde opleiding (voltijd en deeltijd) te verzorgen in Nijmegen. De opleiding is voorgesteld in het Croho onderdeel Gezondheidszorg en de studielast is door u bepaald op 60 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 15 mei 2018, kenmerk 2018/035, positief geadviseerd over uw aanvraag wat betreft de deeltijdvariant en negatief geadviseerd over uw aanvraag wat betreft de voltijdvariant. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo masteropleiding Vaktherapie als bekostigde opleiding te verzorgen in Nijmegen. Met toepassing van artikel 6.2, derde lid van de WHW, bepaal ik dat mijn instemming alleen de deeltijdse vorm van de onderhavige hbo masteropleiding betreft.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voor de deeltijdopleiding voldoet aan artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de voltijdopleiding concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan criterium c van artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap of De minister voor Basis- en voortgezet Onderwijs en Media, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk onder 'Oneens met Duo'.

Onze referentie
1372367

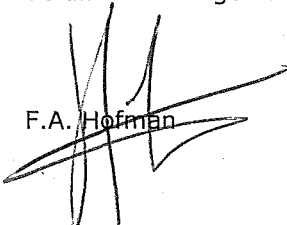
Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW, vervalt dit besluit indien het programma niet binnen tien maanden na dagtekening van het besluit als bekostigde opleiding is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat u contact hierover heeft gehad met de NVAO, conform artikel 5a.11, negende lid, van de WHW. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Ingrid van Engelshoven
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

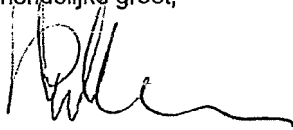
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Hofman,

datum 15 mei 2018 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag nieuwe opleiding van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) ten behoeve van de hbo master Arts Therapies te Nijmegen.

onderwerp advies nieuwe opleiding voltijd en deeltijd hbo master Arts Therapies Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) Nijmegen Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

ons kenmerk 2018/035 Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, met vriendelijke groet,

bijlage advies CDHO drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 23 april 2018 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) om de hbo master Vaktherapie (voorheen: Arts Therapies) als bekostigde opleiding te verzorgen te Nijmegen (brief van 16 april 2018 met kenmerk UITCVB18/22594). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
15 mei 2018

onderwerp
nieuwe opleiding
Hogeschool van Arnhem en
Nijmegen (HAN)
voltijd en deeltijd
hbo master
Vaktherapie
Nijmegen

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) om de hbo masteropleiding Vaktherapie als bekostigde voltijdopleiding te Nijmegen te verzorgen. De commissie adviseert u om positief te adviseren op het verzoek van de HAN om de hbo masteropleiding Vaktherapie als bekostigde deeltijdopleiding te Nijmegen te verzorgen.

ons kenmerk
2018/035

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

bijlagen
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo masteropleiding Vaktherapie in Nijmegen aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master in het Croho onderdeel Gezondheidszorg. De opleiding omvat 60 EC en aanvrager wil de master in voltijd (1 jaar) en deeltijd (2 jaar) aanbieden.

Sinds 2004 wordt de master onder de naam Arts Therapies in onbekostigde vorm aangeboden in Utrecht (isatcode 70102). De penvoerder is Hogeschool Zuyd en er wordt nauw samengewerkt met aanvrager, de Hogeschool Utrecht, Stenden en ArteZ. Tussen 2010 en 2016 werd de master Arts Therapies vanuit het Ministerie van OCW gesubsidieerd. De subsidie liep in 2016 af. Sindsdien is de instroom dermate gedaald dat de opleiding in 2016 en 2017 niet kon starten. Aanvrager verzoekt nu om de masteropleiding onder de naam Vaktherapie vanaf september 2018 te bekostigen. Het doel is ook om het penvoerderschap over te dragen van Zuyd naar de HAN en de opleiding te vestigen in Nijmegen in plaats van Utrecht.

De master Vaktherapie bestaat inhoudelijk uit vijf modules gericht op vakinhoudelijke verdieping, professionalisering en verwetenschappelijking van

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 2 van 8 vaktherapeuten. De master is toegankelijk voor zowel pas afgestudeerden als werkenden met een bachelordiploma in een vaktherapeutische discipline (beeldend, dans, theater of muziek). De HAN heeft in 2017 reeds een aanvraag ingediend voor deze opleiding. De commissie heeft destijds geoordeeld dat de aanvraag voldeed aan criterium a, maar niet aan de criteria b en c in art. 6 van de Beleidsregel. Dit negatieve advies is in het besluit van de Minister van OCW overgenomen.

De commissie heeft verder in het vorige advies opgemerkt dat de aanvraag een Nederlandstalige opleiding betreft en dat het om die reden aanbevelenswaardig is om de opleiding ook een Nederlandse naam te geven (naast de reeds bestaande internationale naam Arts Therapies). Aanvrager heeft dit advies van de commissie overgenomen en de opleiding nu onder de naam Vaktherapie aangevraagd.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie voor wat betreft de deeltijdopleiding aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel. De aanvraag voldoet voor wat betreft de voltijdopleiding aan de criteria a en b in art. 6.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de opleiding nieuw is en noodzakelijk om de gewenste vernieuwing te realiseren.

Ter onderbouwing van die stelling heeft aanvrager de voorgenomen opleiding vergeleken met de hbo masteropleiding Muziektherapie van ArteEZ, de hbo masteropleiding Danstherapie van Codarts en de hbo masteropleiding Psychomotorische therapie van de Christelijke Hogeschool Windesheim. Bij de eerste twee masters worden studenten met een bachelor vaktherapie niet toegelaten. Deze masters zijn bedoeld voor afgestudeerden van conservatoria. Laatstgenoemde master is enkel gericht op psychomotorische therapie. De commissie heeft ook gekeken naar de master Speltherapie die in de toekomst in bekostigde vorm zal worden aangeboden door de Christelijke Hogeschool Ede. Deze master is minder breed dan de master Arts Therapies.

Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de inhoud van de master Arts Therapies binnen het bekostigde domein nieuw is. Daarmee is de noodzaak van deze opleiding in de zin van de Beleidsregel aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de hbo masteropleiding Vaktherapie aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Aanvrager doet ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte een beroep op de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek van het Ministerie van OCW (2015-2025), het Actieplan Professionele Masters van de Vereniging Hogescholen (juni 2016), het rapport 'Vaktherapie en dagbesteding in de geneeskundige GGZ' (Zorginstituut Nederland, 26 november 2015, kenmerk

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 3 van 8 2015130207), de Kamerbrief van het Ministerie van VWS inzake vaktherapie en dagbesteding in de geneeskundige GGZ (26 november 2015, kenmerk 870136-144123-CZ) en de Kamerbrief van het Ministerie van VWS inzake Reactie NU '91 (2015, kenmerk 723703-133155-MEVA).

Aanvrager betoogt dat een complexere beroepspraktijk vraagt om een hoger opleidingsniveau en opscholing. In de Strategische Agenda van het departement van OCW is vastgelegd dat men streeft naar uitbreiding van het aantal masterstudenten en naar versterking van het praktijkgericht onderzoek in het hbo (De Waarde(n) van weten, Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025). Ook de Vereniging Hogescholen wil inzetten op groei van de studenteninstroom in hbo masters en meer hbo masters ontwikkelen (Actieplan Professionele Masters, juni 2016). De voorgenomen master Vaktherapie biedt vaktherapeuten met een diploma op hbo bachelorniveau een mogelijkheid om zich op te scholen en de opleiding is mede gericht op het opzetten en uitvoeren van praktijkgericht onderzoek. Daarmee sluit de opleiding aan bij het beleid van het Ministerie van OCW.

Zorginstituut Nederland constateert in het rapport over vaktherapie en dagbesteding in de GGZ dat er geen onderzoekscultuur heerst in het vakgebied en dat de vaktherapeutische beroepsgroep de interventie moet onderbouwen met evidentie. Voor wetenschappelijke onderbouwing adviseert Zorginstituut Nederland hogescholen met vaktherapeutische opleidingen samen te werken met universiteiten. De Minister van VWS heeft dit advies overgenomen (Kamerbrief inzake rapport Vaktherapie in de GGZ, 26 november 2015, kenmerk 870136-144123-CZ). Dit onderbouwen van de effectiviteit van vaktherapeutische interventies kan volgens aanvrager niet door bacheloropgeleide therapeuten worden vormgegeven. Voor het vormgeven van een onderzoekscultuur is volgens aanvrager een masteropleiding voor vaktherapeuten nodig, in combinatie met de samenwerking met universiteiten.

Verder voert aanvrager aan dat de Minister van VWS steun geeft aan kwaliteitsregisters zoals het Register Vaktherapie (Commissiebrief Tweede Kamer inzake Reactie NU '91, 2015, kenmerk 723703-133155-MEVA). Dit register bewaakt de kwaliteit van beroepsbeoefening van geregistreerde professionals. Voor een seniorregistratie is een hbo master diploma vereist. Aangezien er nu alleen masteropleidingen zijn voor bachelors in de muziek-, dans- en psychomotorische therapie is er geen mogelijkheid voor beeldende therapeuten om zich als senior te laten registreren. De aangevraagde master Vaktherapie zou hier uitkomst kunnen bieden.

De commissie concludeert op grond van de Strategische agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek (2015-2025), de Kamerbrief inzake vaktherapie en dagbesteding in de geneeskundige GGZ (26 november 2015, kenmerk 870136-144123-CZ) en de Kamerbrief inzake Reactie NU '91 (2015, kenmerk 723703-133155-MEVA) dat een maatschappelijke behoefte is aangetoond.

Beoordeling wetenschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de wetenschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de hbo master Vaktherapie verwijst aanvrager naar de Nationale Wetenschapsagenda, de Onderzoeksagenda GGZ (2016) en de Strategische onderzoeksagenda voor vaktherapeutische beroepen van de FVB (2017).

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 4 van 8 In de Nationale Wetenschapsagenda zijn, naast wetenschappelijk onderzoek, ook vragen en routes opgenomen die betrekking hebben op praktijkgericht onderzoek. De master Vaktherapie sluit volgens aanvrager aan op de drie routes Gezondheidszorgonderzoek, preventie en behandeling, Persoonsgerichte behandeling en Jeugd in ontwikkeling, opvoeding en onderwijs. Verder past de opleiding bij de werkplaats NeuroLabNL. Bij deze routes zijn onderzoeksvragen geformuleerd rondom de effectiviteit van behandelingen gericht op preventie en genezing in de gezondheidszorg, waaronder expliciet ook behandelingen in de geestelijke gezondheidszorg en rondom persoonsgerichte behandelplannen in plaats van plannen die uitgaan van de gemiddelde patiënt. De resultaten van het praktijkgerichte onderzoek binnen de master Vaktherapie kunnen een bijdrage leveren aan de beantwoording van deze vragen.

De Onderzoeksagenda GGZ is in 2016 opgesteld door GGZ Nederland, het Landelijk Platform GGZ en brancheorganisaties. In deze onderzoeksagenda zijn twee hoofdroutes vastgelegd. De ene is gericht op de verschuiving van 'nazorg naar voorzorg' en de andere op gepersonaliseerde GGZ. Aan beide onderzoekslijnen kunnen afgestudeerden van de master Vaktherapie een bijdrage leveren.

Tenslotte verwijst aanvrager naar de Strategische onderzoeksagenda die de FVB in 2017 heeft opgesteld. De drie kernthema's in deze onderzoeksagenda worden gevormd door onderzoek naar de effectiviteit van vaktherapeutische interventies, onderzoek naar werkingsmechanismen en werkzame factoren bij vaktherapeutische interventies en onderzoek naar vaktherapeutische interventies vanuit het perspectief van de patiënt en betrokken hulpverleners. In deze agenda wordt ook het ontbreken van een wo pendant van vaktherapie genoemd alsmede de recente onderzoeksgeschiedenis waardoor er nog weinig data beschikbaar zijn. Afgestudeerden van de master Vaktherapie zouden hier een bijdrage aan kunnen leveren.

De commissie constateert op grond van het bovenstaande dat de aanvraag beantwoordt aan een wetenschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Aanvrager onderbouwt de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Vaktherapie aan de hand van ROA's rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022' uit 2017, ROA's arbeidsmarktdatabase AIS, de arbeidsmarktprognose 2017-2018 van het UWV, de UWV website arbeidsmarkt cijfers.nl, gegevens van de Federatie voor Vaktherapeutische Beroepen (FVB) uit maart 2018, een verslag van een 'diner pensant' met 11 stakeholders dat in 2017 is gehouden en een eigen enquête onder 51 alumni van de master Arts Therapies die in 2018 is uitgezet.

Uit ROA's rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2022' komt naar voren dat ROA verwacht dat de werkgelegenheid in de zorg de komende jaren zal groeien, mede als gevolg van de investering van 2,1 miljard voor verpleeghuizen die het kabinet heeft aangekondigd. Deze groei wordt bevestigd door het UWV in de Arbeidsmarktprognose 2017-2018. Meer specifiek voor de GGZ voorspelde het UWV een groei van 1,1%, dat wil zeggen 87.000 banen in 2018 (UWV, p. 16 en 17). Aanvrager geeft ook aan dat het UWV geen specifieke informatie biedt over vaktherapeuten, maar dat het aantal vacatures voor de meest verwante

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 5 van 8 beroepsgroepen, medisch vakspecialisten en psychologen en sociologen, in februari 2018 beduidend hoger was dan in februari 2017, blijktens arbeidsmarkt cijfers.nl.

In ROA's database AIS valt de master Vaktherapie in de categorie wo psychologie en maatschappelijk werk. In deze categorie staan de hbo masteropleidingen Jeugdzorg, Arts Therapies en Social Work en een twaalfstal wo psychologie-opleidingen. De arbeidsmarktprognoses voor deze categorie zijn goed; ROA verwacht grote knelpunten in de personeelsvoorziening in de periode tot 2022 en het verwachte aantal baanopeningen is groter dan de verwachte instroom van schoolverlaters. Echter, uit dit algemene beeld blijkt niet hoeveel banen specifiek beschikbaar zullen zijn voor afgestudeerden van de master Vaktherapie.

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
wo psychologie en maatschappelijk werk	verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		5900	9	1.4	hoog
wo psychologie en maatschappelijk werk	verwachte vervangingsvraag tot 2022		16200	24	3.6	hoog
wo psychologie en maatschappelijk werk	verwachte baanopeningen tot 2022		22100	33	4.8	hoog
wo psychologie en maatschappelijk werk	verwachte instroom schoolverlaters tot 2022		16400	24	3.7	gemiddeld
wo psychologie en maatschappelijk werk	ITXP knelpunten personeelsvoorziening in 2022	0.95				groot
wo psychologie en maatschappelijk werk	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.95				goed

Ter onderbouwing van de specifieke behoefte aan afgestudeerden van de aangevraagde master Vaktherapie heeft aanvrager de percentuele groeiverwachting voor de opleidingscategorie wo psychologen en maatschappelijk werk van ROA toegepast op gegevens van de brancheorganisatie Federatie voor Vaktherapeutische Beroepen uit maart 2018. FVB schat dat er op dit moment circa 290 masteropgeleide vaktherapeuten werken in Nederland (5% van de 5800 werkzame vaktherapeuten). Aanvrager combineert dit aantal met ROA's verwachting dat er in 2022 22.100 baanopeningen zullen zijn voor afgestudeerden van het opleidingstype wo psychologie en maatschappelijk werk en komt dan uit op een schatting van circa 19 baanopeningen per jaar voor masteropgeleide vaktherapeuten in de periode tot 2022. Men betoogt verder dat deze baanopeningen alleen relevant zijn voor afgestudeerden van de voltijdvariant van de opleiding, omdat de studenten in de deeltijdopleiding al beschikken over een baan. De commissie acht deze berekening niet steekhoudend, omdat deze gebaseerd is op een schatting van het aantal werkzame masteropgeleide vaktherapeuten die wordt gecombineerd met een schatting van het aantal baanopeningen voor een veel bredere groep afgestudeerden, waarvan het overgrote merendeel bestaat uit wo opgeleide psychologen.

Aanvrager heeft verder in juni 2017 een 'diner pensant' gehouden met een tiental stakeholders uit het werkveld. Uit het verslag komt naar voren dat de deelnemers het belang van een masteropleiding Vaktherapie voor een kleine groep bacheloropgeleide vaktherapeuten onderschrijven. Zij geven aan dat het zwaartepunt in de bacheloropleiding moet liggen en dat een kleine groep doorstroomt naar de master. Zij kunnen na afstuderen als voortrekker van vernieuwing en praktijkgericht onderzoek fungeren. De deelnemers spreken uit de voorkeur te geven aan een hbo master boven een wo master vanwege de directe relatie met de beroepspraktijk. Uit dit verslag blijkt niet hoeveel baanopeningen men verwacht voor masteropgeleide vaktherapeuten, maar het is helder dat dit slechts een klein deel is van het totale aantal banen voor vaktherapeuten.

Tenslotte heeft aanvrager in 2018 een enquête uitgezet onder 51 alumni van de master Arts Therapies. 96% van de respondenten geeft aan dat de master hun

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 6 van 8 positie op de arbeidsmarkt heeft verbeterd en 86% geeft aan dat het niveau van de werkzaamheden is toegenomen na afronding van de opleiding. Uit de enquête komt ook naar voren dat de beroepsrollen als therapeut en leidinggevende vrijwel gelijk zijn gebleven, maar dat de beroepsrollen als onderzoeker, beleidsmaker en docent zijn toegenomen. Het overgrote merendeel van de alumni oordeelt dus positief over de arbeidsmarktrelevantie van deze opleiding.

De commissie constateert dat het landelijke beeld van de arbeidsmarkt in de (geestelijke) gezondheidszorg positiever is geworden. Aanvrager heeft ook aannemelijk gemaakt dat er onder werkzame vaktherapeuten een duidelijke behoefte bestaat aan opscholing en dat er een zeer geringe arbeidsmarktbehoefte bestaat aan afgestudeerden van de master Vaktherapie.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte. Aanvrager heeft het bestaan van een zeer kleine arbeidsmarktbehoefte aannemelijk gemaakt. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Aanvrager heeft in de prestatieafspraken met de Minister een aantal zwaartepunten vastgelegd, te weten Automotive, Duurzame energie, Biodiscovery, Sneller herstel (m.b.t. revalidatiezorg), Vitale leefomgevingen/Kleine kernen, Talentherkenning- en ontwikkeling in de sport, Ondernemen en ondernemerschap en Leren met ICT. De master Arts Therapies sluit daar niet op aan. Aangezien de master Arts Therapies niet aansluit op de prestatieafspraken dient de aanvraag te voldoen aan alle elementen van criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Vanaf 23 april 2018 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de HAN om de hbo masteropleiding Vaktherapie in Nijmegen aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft geen overzicht kunnen leveren van de instroom in verwante opleidingen. De masteropleidingen Muziektherapie, Danstherapie en Psychomotorische therapie waren de afgelopen jaren onbekostigd en de instroom werd niet in Criho geregistreerd. De bekostigde hbo master Speltherapie is in september 2017 van start gegaan, dus die instroomcijfers zijn nog niet bekend.

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een enquête. In juni 2017 is een enquête ingevuld door 198 studenten uit het derde en vierde jaar van relevante bacheloropleidingen en door 247 werkzame vaktherapeuten. Daaruit blijkt dat ongeveer de helft van de respondenten interesse heeft in de master Arts Therapies indien het instellingscollegegeld wordt teruggebracht naar het wettelijke tarief. Volgens de FVB zijn er ongeveer 5800 vaktherapeuten in Nederland. Ieder jaar studeren ongeveer 275 vaktherapeuten af bij bacheloropleidingen. Aanvrager verwacht op grond van die gegevens dat een instroom van minimaal 25 studenten per jaar mogelijk is. De commissie acht deze prognose realistisch.

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

pagina 7 van 8 Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding Vaktherapie wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium b aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt gezien slechts marginale ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. Aangezien de arbeidsmarktbehoefte zeer gering is, adviseert de commissie om de instroom te beperken tot de deeltijdopleiding. Studenten die voor de deeltijdopleiding kiezen beschikken al over een baan, en genereren daardoor geen extra druk op de arbeidsmarkt. Aanvrager heeft niet aangetoond dat er vanuit de arbeidsmarkt gezien ruimte is voor de voltijdopleiding.

Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur in Nijmegen. De Hogeschool van Arnhem en Nijmegen legt in Nijmegen de nadruk onder andere op gezondheidsopleidingen. De master Arts Therapies wordt vormgegeven in samenwerking met het lectoraat KenVak en de leerstoel Vaktherapie. Kennis zal worden uitgewisseld met docenten van de bachelor Creatieve Therapie. In Nijmegen is toegang tot wetenschappelijke literatuur en zijn theorie- en praktijklokalen. Daarmee is de inbedding in de kennisinfrastructuur verzekerd.

Vestiging van de opleiding in Nijmegen heeft nagenoeg geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod; meerdere opleidingen zijn in het oosten van Nederland gevestigd, maar geen daarvan in Nijmegen. Bovendien is de instroomdoelgroep van de bestaande opleidingen en de aangevraagde master duidelijk verschillend.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo masteropleiding Vaktherapie in deeltijd te realiseren. De commissie concludeert dat er in het landelijk aanbod geen ruimte is om de voltijdopleiding te realiseren. De aanvraag voldoet voor wat betreft de deeltijdopleiding aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel. De aanvraag voldoet voor wat betreft de voltijdopleiding niet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek om de hbo masteropleiding Vaktherapie als bekostigde deeltijdopleiding te verzorgen. De commissie adviseert u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek om de hbo masteropleiding Vaktherapie als bekostigde voltijdopleiding te verzorgen.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 8 van 8

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

---

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.